

Reactie op Grenzeloos *Deel 2*

Sandew Hira

International Institute for Scientific Research
sandewhira@iisr.nl

Inleiding

Willem Bos brengt in zijn reactie¹ op mijn kritiek² de volgende argumenten naar voren.

De relatie tussen economisch gewin en rassenhaat

Mijn visie zou onduidelijk zijn. Laat me het samenvatten: Racisme (de instituties en ideologie) is ontstaan uit koloniale slavernij en niet omgekeerd. Racisme was een principe waarmee sociale verhoudingen werden georganiseerd. Een samenleving bestaat niet alleen uit economische verhoudingen, maar heeft een sociale dimensie. De sociale relaties waren georganiseerd op basis van ras. Bos schrijft: "*Racisme is dus in zijn visie niet een bijproduct van de koloniale plundering, maar een motief op zich.*" Nee. Racisme is geen bijproduct en geen motief (een reden om iets te doen), maar een organiserend principe in sociale verhoudingen (een wijze om instituties in te richten). Het gaat niet alleen om een ideologie ter rechtvaardiging van onderdrukking en uitbuiting, maar het zijn instituties die sociale verhoudingen organiseren. Daarom stel ik dat het niet gezien kan worden als ondergeschikt.

Wat is racisme?

1

<http://www.grenzeloos.org/content/kapitalisme-en-racisme-socialistische-en-antiracistische-strijd>.

2

http://www.iisr.nl/download/Socialisme_Racisme_WillemBos.pdf

Bos definieert racisme als een kwestie van menselijke gevoelens. Bos: *Discriminatie, in de zin van een onderscheid maken tussen de eigen groep en buitenstaanders, is zo oud als de mensheid, of eigenlijk nog ouder. Ook bij andere primaten zien we een verschillend gedrag ten opzichte van de eigen groep/familie/clan dan ten opzichte van anderen.*

Ik definieer³ racisme als een systeem van instituties die superioriteit/inferioriteit koppelt aan ras, etniciteit of geloof.

Vervolgens ziet Bos een rechtlijnig verband tussen economie, ideologie en sociale verhoudingen. Bos: "*De economische relatie tot de vreemdeling bepaalt in grote mate de wijze van behandeling. Het spreekt voor zich dat als er van een profijtelijke handelsrelatie sprake is er eerder van een gastvrije benadering sprake zal zijn, terwijl als men er op uit is om de ander zo veel mogelijk van zijn goederen te ontnemen of hem als slaaf te laten werken of verhandelen de behandeling wreed en onderdrukkend zal zijn. Behalve een andere cultuur, afkomst of godsdienst zijn vooral uiterlijke kenmerken als huidskleur een makkelijke manier om de ander als buitenstaander en zo nodig als minderwaardig te karakteriseren en te behandelen.*"

Bos legt terecht een verband tussen economisch belang en de ideologie om

3

<http://www.sandewhira.com/CMS20.aspx?IDCMSDetail=297>

dat belang te rechtvaardigen. Hij ziet conform klassieke marxistische benadering de economie als basis van de samenleving die vervolgens de ideologie bepaalt. Ik zie de economie als één van de belangrijkste peilers van de samenleving, maar niet de allesbepalende factor. Racisme is voor mij meer dan een ideologie. Het is een principe om sociale verhoudingen te organiseren. Het wordt onderdeel van het instituut van kennisproductie. Het krijgt een eigenstandige betekenis. Daardoor krijgt het een fundamentele betekenis naast de economische factor. In Amerika is na de afschaffing van slavernij in 1865 een systeem van apartheid ingevoerd. Het is een eeuw later afgeschaft zonder dat er een fundamentele economische noodzaak hiervoor was. Het waren politieke en sociale factoren die leidden tot de opkomst van de civil rights movement die weer leidde tot de afschaffing van apartheid in Amerika.

Slavernij

Bos: *"Ook het verschijnsel slavernij stamt van ver voor het kapitalisme. Ook in de klassieke oudheid en ver daarvoor kende men slavernij en de daarbij behorende vormen van racisme. Maar zoals alle prekapitalistische instellingen werd onder kapitalistische dominantie ook de slavernij aangepast aan de behoefte van het kapitaal."*

Hij verkondigt de gangbare theorie van het wetenschappelijk kolonialisme die geen wezenlijk verschil ziet tussen de trans-Atlantische slavernij en de slavernij in Afrika of de Griekse of Romeinse oudheid. Hij mist daardoor de bijzondere rol van de trans-Atlantische slavernij in de vormgeving van de kapitalistische wereldeconomie en hoe zij daardoor kwalitatief verschilt van andere vormen van slavernij.

Uitgebreide analyses volgens deze visie zijn te vinden in de volgende boeken: Stephen Small en Sandew Hira: *20 Questions and Answers about Dutch Slavery and its legacy*. Amrit Publishers. Den Haag. 2014. Sandew Hira: *20 Questions and Answer about Reparations for Colonialism*. Amrit Publishers. Den Haag 2014.

Patriarchaat

Bos schrijft over het patriarchaat maar gaat niet in op mijn stelling dat witte vrouwenbevrijding soms een instrument van racisme is geworden, met name waar niet-westerse culturen worden beschouwd als achterlijke vrouw-onvriendelijke culturen en de westerse witte feministen het voorbeeld van bevrijding zouden zijn.

Relatie klassenstrijd en de strijd tegen racisme

Ik stelde dat de socialisten klassenverhoudingen en niet institutioneel racisme als het probleem zien.

Bos stelt dat ik generaliseer. Niet alle socialisten zouden dit zo zien. Akkoord. Bos zal zelf wel aangeven welk socialisten mijn visie op dit punt delen. Hij stelt verder: *"Het is dus naar mijn mening kunstmatig om een onderscheid te maken tussen 'de klassenstrijd' (waaronder Hira waarschijnlijk alleen de sociaal economische strijd verstaat) en andere aspecten en vormen van die strijd."*

Waarom maak ik dat onderscheid? Ik zie de strijd tegen racisme niet als onderdeel van de strijd voor het socialisme. Een socialistische samenleving zal op zichzelf geen einde maken aan racisme. Dat kunnen we nu al zien omdat racisme ook aanwezig is in de socialistische beweging. Waarom moeten we aannemen dat als deze socialisten aan de macht zijn, racisme dan zal verdwijnen.

Bos hangt een heel verhaal op om een onderscheid te maken tussen echte socialisten die anti-racistisch zijn en nep-socialisten die racistisch zijn. Fijn als arbeidersraden en zelforganisatie van het proletariaat de bevrijding van de mensheid zal inluiden. Maar daar heb ik geen boodschap aan.

Ik beoordeel de socialisten niet op basis van een toekomstvisie waarin een paradijs op aarde komt na de socialistische revolutie. Ik beoordeel ze op basis van hun praktijk op deze aarde hier en nu.

Dan kan de ene socialist tegen mij zeggen: ik ben de echte en niet die andere. Daar kan ik niets mee.

Bos is niet consequent. Want ook bij de echte socialisten is racisme aanwezig,

erkent hij. Als dat zo is, dan is er voor mij geen verschil tussen echte en neppe socialisten.

Bos: "Het kapitalisme heeft een sterk verdelende werking. Individuen worden als concurrenten tegenover elkaar gezet en bevolkingsgroepen tegen elkaar uitgespeeld. Socialisten verzetten zich daar tegen, maar zijn er niet immuun voor. In vele gevallen bestaan socialistische groepen ook overwegend of zelfs in meerderheid uit witte, redelijk geschoolde mannen... Er zal een sterke Zwarte antiracistische beweging nodig zijn om de antiracistische strijd te voeren en om in meerderheid witte organisaties onder druk te houden hun anti-racisme meer te laten zijn dan mooie woorden."

Dit is arrogantie ten top. Hier ligt een wezenlijk verschil tussen Bos en mij. Als socialisten racistisch zijn, dan zijn ze voor mij niet anders dan Wilders. Als aan een arrogante witte socialistische vrouw mij vernedert en verhindert dat ik een baan krijg, waarom zou ik me dat anders moeten beoordelen dan als een arrogante witte PVV man hetzelfde doet? Waarom zou ik mijn hoofd moeten breken over hoe we racistische socialisten onder druk kunnen zetten zodat ze anti-racistische socialisten worden. Ik zit ook niet de hele dag na te denken over hoe we Wilders anti-racistisch kunnen maken.

Het is niet mijn probleem om witte socialisten onder druk te zetten. Zoals Malcolm X zei: *"We declare our right on this earth...to be a human being, to be respected as a human being, to be given the rights of a human being in this society, on this earth, in this day, which we intend to bring into existence by any means necessary."*

Niks druk zetten op racistische socialisten om hun beschavingsniveau omhoog te trekken. Dat is niet de taak van de anti-racisme beweging. Dat is de taak van de witte socialisten! Daar moet geen anti-racisme beweging voor nodig zijn. Het moet deel zijn van het beschavingsniveau van de socialisten.